

Riktlinjer för sexårsuppföljning av forskningsmiljöer

Dessa riktlinjer har fastställts av fakultetsnämnden 2022-06-08 och gäller från samma datum.

Dnr HS 2022/456

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
1.1	Allmänt om uppföljningen.....	3
2	Process	4
2.1	Informationsmöte	4
2.2	Uppstart.....	4
2.3	Självvärdering	5
2.4	Bedömargruppens analys och platsbesök	5
2.5	Bedömargruppens yttrande och omdömen	6
2.6	Högskolans behandling av yttrandet	6
2.7	Återkoppling av genomförda och planerade åtgärder.....	7
3	Underlag för uppföljningen.....	7
4	Bedömningsområden med tillhörande bedömningsgrunder	8
4.1	Bedömningsområde 1: Organisation, stödverksamhet och infrastruktur för kvalitetssäkring av forskning	8
4.2	Bedömningsområde 2: Kollegial verksamhet, finansiering och publicering	8
4.3	Bedömningsområde 3: Forskningen bygger forsknings- och utbildningsmiljön	9
4.4	Bedömningsområde 4: Rekrytering av personal, karriärvägar och kompetensutveckling	9
4.5	Bedömningsområde 5: Forskningsetiska frågor och forskningens ansvar för samhällsutvecklingen.....	10
5	Ansvarsfördelning.....	10
6	Dokumentet gäller från	12
	Bilaga 1: Schematisk tidsplan.....	13
	Bilaga 2: Bedömargruppens sammansättning och uppdrag.....	14

1 Inledning

Kvalitetsarbetet inom forskning omfattar all forskning som bedrivs vid Högskolan i Skövde (Högskolan). Det sker inom ramen för förbättringscykler, vilket beskrivs i Kvalitetspolicy för Högskolan i Skövde. Förbättrings cyklerna innefattar fyra tydliga och sammanlänkade faser, nämligen planering, genomförande, uppföljning och utveckling. Förbättrings cyklerna syftar alltid till verksamhetsutveckling.

I dokumentet Riktlinjer för kvalitetsarbete inom forskning anges två aktiviteter för uppföljning av forskning, nämligen årlig uppföljning av forskningsprojekt och uppföljning av forskningsmiljöer. Uppföljningen av forskningsmiljöer sker i en sexårs cykel. Detta dokument beskriver hur denna sexårsuppföljning sker.

Syftet med en systematisk uppföljning av forskningsmiljöer är att ge underlag för fortsatt utveckling av forskningens förutsättningar och kvalitet, samt för verksamhetsplanering och utveckling. Målet är att identifiera faktorer och strategier som ger goda förutsättningar för forskningsmiljöer av hög kvalitet, samt identifiera utvecklingsområden inom forskningsmiljön. Målet är också att ge ett omdöme om forskningens kvalitet. Forskningens samverkan med det omgivande samhället följs också upp inom ramen för sexårsuppföljningen.

Kvalitetsarbetet inom forskning omfattar aktiviteter som utgår från fyra fokusområden (figur).

De fyra fokusområdena för kvalitetsarbete inom forskning är:

Figur: Fyra fokusområden i kvalitetsarbetet inom forskning vid Högskolan i Skövde

- Kvalitetssäkring av forskningsansökningar och pågående projekt
- Forskningen bygger forsknings- och utbildningsmiljön
- Rekrytering av personal, karriärvägar och kompetensutveckling
- Forskningsetiska frågor och forskningens ansvar för samhällsutvecklingen

Sexårsuppföljningen av forskningsmiljöer inkluderar samtliga fokusområden.

1.1 Allmänt om uppföljningen

Vid Högskolan finns fem forskningsmiljöer, nämligen:

- DHEAR (Digital HEAlth Research) – Institutionen för hälsovetenskaper
- Framtidens företagande – Institutionen för handel och företagande
- Informationsteknologi – Institutionen för informationsteknologi
- Systembiologi – Institutionen för biovetenskap
- Virtual Engineering – Institutionen för ingenjörsvetenskap

Som framgår ovan är varje miljö organisatoriskt knuten till en institution. Alla forskningsprojekt vid Högskolan följs upp årligen av respektive institution. Därutöver följs forskningsmiljöerna upp inom en sexårscykel¹. Fakultetsnämnden ansvarar för att uppföljningen inom sexårscykel genomförs. Avdelningen för forskningsstöd, samverkan och innovation (AFSI) ger administrativt stöd och utser en projektledare för uppföljningen. Normalt följs samtliga forskningsmiljöer upp vid samma tidpunkt. Sexårsuppföljningen sker genom granskning av externa bedömare. Grunden till uppföljningen är en självvärdering som tas fram inom respektive forskningsmiljö, bakgrundsmaterial i form av till exempel bibliometriska data och ett platsbesök. Bedömargruppen lämnar sedan ett yttrande om forskningsmiljön till Högskolan.

¹ Om det vid en institution bedrivs forskning som inte är organiserad inom forskningsmiljön, ska den ändå inkluderas i uppföljningen av miljön. På så sätt säkras att all forskning vid Högskolan följs upp.

2 Process

Uppföljningen av varje forskningsmiljö sker i följande steg:

- Informationsmöte
- Uppstart
- Självvärdering
- Bedömargruppens analys och platsbesök
- Bedömargruppens yttrande
- Högskolans behandling av yttrandet
- Återrapportering av genomförda och planerade åtgärder

De olika stegen i uppföljningen beskrivs närmare i avsnitten nedan.

Tidsramen för själva uppföljningen omfattar normalt cirka åtta månader, från uppstartsmöte till bedömargruppens rapport. En schematisk tidsplan presenteras i bilaga 1. En särskild tidsplan fastställs inför varje uppföljning.

Resultatet från uppföljningen utgör underlag för forskningsmiljöns fortsatta utveckling. Mål och åtgärder relaterade till uppföljningens resultat ska dokumenteras i institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsplaner eller i andra dokument kopplade till kvalitetsarbete inom forskningsmiljön. Resultatet ska också användas i Högskolans verksamhetsutveckling och verksamhetsplanering.

2.1 Informationsmöte

Fakultetsnämnden bjuder in relevanta funktioner inom berörd forskningsmiljö till ett informationsmöte tre till sex månader före uppstartsmötet. Syftet med mötet är att sprida bred kunskap inom forskningsmiljön om uppföljningen. Vid mötet presenteras på ett övergripande plan vad som följs upp, hur uppföljningen kommer att gå till, samt en preliminär tidsplan, så att institutionen kan planera för resurser (exempelvis bemanning) och förbereda inför uppföljningen.

2.2 Uppstart

Uppföljningen inleds formellt med att fakultetsnämnden och AFSI initierar ett uppstartsmöte med berörd prefekt, särskild företrädare för forskningsmiljön², avdelningschefer och forskningsgruppsledare.

² Vid vissa institutioner har prefekten utsett en särskild företrädare för forskningsmiljön, som då ska delta i sexårsuppföljningen av forskningsmiljön. Vid andra institutioner är det prefekten själv som har denna roll.

Dessutom bjuds doktorandrepresentanter in till mötet. I samband med mötet tillgängliggörs mallar, material från tidigare uppföljningar och andra relevanta underlag på en gemensam lagringsyta. Målet med det inledande mötet är att samla berörda och säkerställa att alla har en god förståelse för uppföljningsprocessen och det fortsatta arbetet.

2.3 Självvärdering

Företrädaren för forskningsmiljön (se 2.2) ansvarar för att en självvärdering sammanställs med bilagor. Samverkan i detta arbete ska ske med de som är involverade i forskningsmiljön, särskilt miljöns forskningsgruppsledare.

I självvärderingen beskrivs, analyseras och värderas forskningsmiljön, relaterat till bedömningsområden och bedömningsgrunder. I självvärderingens avslutande del görs en summerande värdering och analys av forskningsmiljön. Styrkor och utvecklingsområden ska identifieras. Den reflektion som görs ska vara tydligt framåtsyftande och beskriva vilka möjligheter och utvecklingsbehov som forskningsmiljön har. I den avslutande värderingen och analysen är det också möjligt att kort ta upp viktiga områden för forskningens kvalitet och förnyelse som inte har täckts in under ovanstående rubriker.

Tyngdpunkten i hela självvärderingen bör ligga mer på värdering än beskrivning och det är viktigt att ge konkreta exempel på hur bedömningsgrunderna uppfylls. Detta syftar till att ge bedömnarna förståelse för forskningsmiljön som helhet och för hur de interna processerna fungerar kvalitetsdrivande.

Självvärderingen ska skrivas på engelska. Särskild mall finns för ändamålet. Självvärderingen bör inte överstiga 30 sidor exklusive bilagor. Prefekt ansvarar för att självvärderingen diarieförs och överlämnas till projektledaren.

2.4 Bedömargruppens analys och platsbesök

Självvärderingen och övriga underlag granskas av en extern bedömargrupp per forskningsmiljö. Dekanenutser bedömargrupperna. Bedömargruppernas sammansättning och uppdrag beskrivs i bilaga 2.

I bedömargruppens uppdrag ingår att genomföra ett platsbesök där de intervjuar berörd prefekt, särskilt utsedd företrädare för forskningsmiljön, forskningsgruppsledare samt doktorandrepresentanter. Bedömargruppen kan välja att intervjua fler funktioner, inklusive representanter från verksamhetsstödet. Intervjuerna kan vid behov genomföras helt eller delvis på engelska.

Syftet med platsbesöket är att komplettera informationen i självvärderingen och övriga underlag.

2.5 Bedömargruppens yttrande och omdömen

Varje bedömargrupp utformar ett yttrande där styrkor för forskningsmiljön lyfts fram och där rekommendationer för utveckling lämnas. I yttrandet ger bedömargruppen ett omdöme för varje bedömningsområde och underliggande bedömningsgrund som ingår i uppföljningen (se avsnitt 4).

Bedömargruppen lämnar också en sammanfattande reflektion över den sammantagna forskningsmiljön. I den sammanfattande reflektionen ska forskningsmiljöns tydliga styrkor och utvecklingsområden lyftas. Bedömargruppen ska också lämna rekommendationer om hur forskningsmiljön kan utvecklas ytterligare. Den sammanfattande reflektionen ska grundas på gruppens bedömning av samtliga bedömningsområden och bedömningsgrunder.

För bedömningsområden och bedömningsgrunder lämnas omdömen enligt en graderad skala. Följande tre omdömen används för varje bedömningsområde:

- **Tillfredsställande:**
Inga utvecklingsområden som riskerar att påverka forskningens kvalitet negativt har identifierats.
- **Med tvekan tillfredsställande:**
Utvecklingsområden som behöver åtgärdas för att bibehålla forskningens kvalitet har identifierats.
- **Ej tillfredsställande:**
En eller flera bedömningsgrunder anses ha brister som allvarligt kan påverka forskningens kvalitet.

För varje bedömningsgrund markeras om den är uppfylld eller inte uppfylld.

Yttrandet lämnas till Högskolan i enlighet med uppgjord tidsplan och enligt anvisad mall.

Innan yttrandet färdigställs ges forskningsmiljöerna möjlighet att läsa sina respektive yttranden och kommentera eventuella sakfel.

2.6 Högskolans behandling av yttrandet

När bedömargruppernas yttranden är färdigställda, lämnas de till respektive forskningsmiljö som underlag för fortsatt kvalitetsutveckling av miljön. Fakultetsnämnden behandlar även samtliga yttranden vid ett ordinarie sammanträde, för att identifiera rekommendationer som behöver hanteras i kvalitetsarbetet inom forskning på en högskoleövergripande nivå.

Resultatet av uppföljningen kommuniceras till relevanta intressenter inom Högskolan och externt, enligt en upprättad

kommunikationsplan. Bedömarens yttrande publiceras även på Högskolans externa webbplats.

2.7 Återkoppling av genomförda och planerade åtgärder

I de fall uppföljningen har resulterat i att något eller några bedömningsområden har fått omdömena ”med tvekan tillfredsställande” eller ”ej tillfredsställande” ska företrädarna för forskningsmiljön göra en återkoppling av genomförda och planerade åtgärder till rektor. Detta sker vid ordinarie dialogmöte mellan institutionen och rektorsfunktionen. Om genomförda och planerade åtgärder inte anses tillräckliga för att säkra forskningsmiljöns kvalitet beslutar rektor, i samråd med berörd prefekt, vilka åtgärder som måste vidtas för att säkra forskningsmiljöns kvalitet.

Återkopplingen sker efter cirka sex månader för de bedömningsområden som fått omdömet ”ej tillfredsställande” och efter cirka ett år för de bedömningsområden som fått omdömet ”med tvekan tillfredsställande”³.

3 Underlag för uppföljningen

Till stöd för självvärderingen tas ett antal underlag fram av verksamhetsstödet. Underlagen görs tillgängliga av projektledaren. Underlagen görs även tillgängliga för den externa bedömarens grupp.

De underlag det främst handlar om är:

- Lista över personal inom forskningsmiljön
- Bibliometrisk data
- Förteckning över forskningsmiljöns forskningsgrupper
- Sammanställning över erhållna externa forskningsmedel
- Genomförda årliga uppföljningar av forskningsprojekt

Ytterligare underlag kan tillkomma.

³ Om uppföljningen resulterat i att det finns bedömningsområden med omdömet ”ej tillfredsställande” och bedömningsområden med omdömet ”med tvekan tillfredsställande” kan prefekt och rektor komma överens om att återkopplingen för samtliga dessa bedömningsområden ska ske efter cirka sex månader.

4 Bedömningsområden med tillhörande bedömningsgrunder

4.1 Bedömningsområde 1: Organisation, stödverksamhet och infrastruktur för kvalitetssäkring av forskning

Detta område omfattar stödverksamhet och infrastruktur för forskning för att säkerställa att det finns goda förutsättningar för kvalitetssäkring av forskningsansökningar och pågående projekt och därmed forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse. Vidare ingår processer som främjar jämställdhet i forskningens förutsättningar och genomförande.

Bedömningsgrund 1:

Forskningsmiljön säkerställer att det finns goda förutsättningar för forskningsgruppernas och forskningens utveckling och förnyelse samt för forskningens frihet.

Bedömningsgrund 2:

Fördelningen av arbetsuppgifter (undervisning, administration, forskning och annat) sker på sådant sätt att hög kvalitet inom forskningen främjas. Jämställdhet är en faktor vid fördelningen av arbetsuppgifter.

Bedömningsgrund 3:

Det finns en stabil och ändamålsenlig infrastruktur för forskningsmiljön, som tillhandahålls av institutionen och av Högskolans verksamhetsstöd. Infrastrukturen är adekvat och främjar forskning av hög kvalitet.

Bedömningsgrund 4:

Forskningsmiljön säkerställer att jämställdhet främjas i forskningens förutsättningar och genomförande.

4.2 Bedömningsområde 2: Kollegial verksamhet, finansiering och publicering

Detta område omfattar den kollegiala verksamheten såsom peer review-granskning, samt att lära av kollegor och därmed bidra till kvalitetssäkring.

Bedömningsgrund 1:

Det finns en aktiv akademisk kultur som inkluderar alla forskare inom miljön och där forskningen regelbundet följs upp och forskare får återkoppling på sina prestationer.

Bedömningsgrund 2:

Det finns tydliga planer för finansiering av forskning, och kvalitetssäkring av forskningsansökningar. Planerna är långsiktiga och bidrar till möjligheter till forskning av hög kvalitet, publicering i högt rankade kanaler, finansiering av doktorander och karriärutveckling för forskare.

Bedömningsgrund 3:

Forskningsmiljön har en adekvat och tydlig plan för publicering. Forskningsresultat publiceras i för ämnesområdet högt rankade kanaler och forskningen citeras och är känd internationellt och nationellt.

4.3 Bedömningsområde 3: Forskningen bygger forsknings- och utbildningsmiljön

Området innefattar aktiviteter som bidrar till att stärka sambandet mellan forskning och utbildning och forskningens bidrag till att skapa kompletta miljöer, med utbildning på alla nivåer, vid Högskolan.

Bedömningsgrund 1:

Forskningsgrupperna och den forskning som bedrivs bidrar till att utveckla forskningsmiljön.

Bedömningsgrund 2:

Forskning inom forskningsmiljön används på ett aktivt sätt i utbildning på alla nivåer (grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå).

4.4 Bedömningsområde 4: Rekrytering av personal, karriärvägar och kompetensutveckling

Detta område omfattar processer för långsiktig kompetensförsörjning, rekrytering av personal samt kompetensutveckling. Vidare inkluderas tydliga akademiska karriärvägar med välfungerande karriärstöd för forskare i alla skeden i karriären oberoende av anställningsform.

Bedömningsgrund:

Forskningsmiljön arbetar långsiktigt med kompetensförsörjning och säkerställer att det finns förutsättningar för kompetensutveckling. Inom forskningsmiljön finns ett välfungerande karriärstöd för forskare i alla skeden i karriären, oberoende av anställningsform.

4.5 **Bedömningsområde 5: Forskningsetiska frågor och forskningens ansvar för samhällsutvecklingen**

Området innefattar stöd till forskare avseende tillämpning av god forskningssed och systematisk uppföljning av misstänkta fall av oredlighet med ändamålsenliga åtgärder. I området ingår även systematiska processer för att främja forskningens nyttiggörande i vid bemärkelse samt processer för att stärka forskningens kvalitet och relevans genom samverkan och ömsesidigt lärande. I området ingår även forskningens koppling till de globala hållbarhetsmålen och Högskolans övergripande tema digitalisering för hållbar utveckling.

Bedömningsgrund 1:

Forskningsmiljön tillhandahåller ändamålsenligt stöd till forskare avseende tillämpning av god forskningssed och följer systematiskt upp misstänkta fall av oredlighet och vidtar ändamålsenliga åtgärder.

Bedömningsgrund 2:

Forskningsmiljön arbetar systematiskt och strategiskt för att främja forskningens nyttiggörande i vid bemärkelse och för att stärka forskningens kvalitet och relevans genom samverkan och ömsesidigt lärande.

Bedömningsgrund 3:

Inom forskningsmiljön sker en aktiv och fruktbar samverkan med externa parter (lärosäten, näringsliv, offentlig verksamhet) nationellt och internationellt. Samverkan med externa parter bidrar till en högre kvalitet i forskningen och till forskningens förnyelse och utveckling. Samverkan leder också till att forskningens möjligheter till nyttiggörande ökar.

Bedömningsgrund 4:

Inom forskningsmiljön arbetas det med de globala målen för hållbar utveckling och Högskolans övergripande tema – digitalisering för hållbar utveckling.

5 **Ansvarsfördelning**

Prefekt:

- avsätter resurser för uppföljningen främst i form av arbetstid
- medverkar aktivt i uppföljningsprocessen, genom att delta i informationsmöte, uppstartsmöte och intervju med bedömargruppen, bidrar till samt godkänner självvärdering etc.
- säkerställer att resultatet av uppföljningen tas om hand och inkluderas i arbetet med utveckling av forskningsmiljön,

institutionens verksamhetsplanering samt institutionens interna kvalitetsarbete

- säkerställer att planerade åtgärder kommuniceras till berörda forskare
- säkerställer att uppföljningens resultat och eventuella planerade åtgärder för forskningsmiljön kommuniceras till relevanta externa intressenter (till exempel externa parter som medverkar i forskningsprojekt)

Prefekt alternativt den person som av prefekt utsetts till företrädare för forskningsmiljön:

- sammanställer självvärderingen inklusive bilagor
- medverkar aktivt i uppföljningsprocessen, genom deltagande i informationsmöte, uppstartsmöte, intervju med bedömargruppen etc.
- tar om hand och inkluderar resultatet av uppföljningen i arbetet med utveckling av forskningsmiljön

Forskningsgruppsledare:

- deltar i arbetet med sammanställning av självvärdering, bilagor till självvärdering och övriga underlag
- medverkar aktivt i uppföljningsprocessen, genom att delta i informationsmöte, uppstartsmöte och intervju med bedömargruppen etc.

Studentkåren:

- medverkar aktivt i uppföljningsprocessen, genom sina representanter i fakultets-nämnden och doktorandrådet
- utser doktorander från forskningsmiljön att delta vid intervju med bedömargruppen

Chefer inom verksamhetsstödet:

- avsätter resurser vid berörda avdelningar för till exempel framtagning av statistik och övrigt faktaunderlag, utformning av systemstöd för statistikframtagning, och kommunikation internt och/eller externt av resultaten från uppföljningen
- inkluderar relevanta resultat från uppföljningen i arbetet med utveckling av verksamheten.

Avdelningen för forskningsstöd, samverkan och innovation:

- projektleder och ger administrativt stöd till uppföljningen
- kommunicerar och tillgängliggör resultat av uppföljningen i form av bedömargruppernas yttranden, för forskningsmiljön och doktorandrepresentanter (när så är relevant även på engelska) samt i övrigt sprida resultatet från uppföljningen internt och externt.

Fakultetsnämnden:

- tar tillvara erfarenheter från uppföljningen i syfte att kontinuerligt förbättra uppföljningsprocessen.
- identifierar rekommendationer som behöver hanteras på en högskoleövergripande nivå i kvalitetsarbetet inom forskning.

Rektor

- inkluderar resultatet av uppföljningen i arbetet på högskoleövergripande nivå med utveckling av Högskolans forskningsmiljöer och verksamhetsstöd.
- säkerställer att återkoppling av genomförda och planerade åtgärder till följd av uppföljningen sker inom ramen för ordinarie dialogmöten mellan rektor och institutionen.

6 Dokumentet gäller från

Dokumentet gäller från 2022-06-08 och ersätter Riktlinjer för sexårsuppföljning av forskningsmiljöer från 2020-10-21 (dnr HS 2020/878).

Bilaga 1: Schematisk tidsplan

I tabellen nedan beskrivs en schematisk tidsplan för uppföljning av en forskningsmiljö. Särskilda tidsplaner tas fram inför varje uppföljning. Tidsplanen omfattar normalt cirka tio månader, beroende när på året uppföljningen genomförs.

Datum	Aktivitet
Månad 1	Uppstartsmöte
Månad 1	Självvärderingsmallar tillgängliggörs
Månad 5	Självvärdering lämnas till projektledaren
Månad 7	Bedömargruppernas platsbesök
Månad 8	Preliminär rapport skickas på delning till företrädarna för forskningsmiljön (för kommentarer om ev. sakfel)
Månad 9	Bedömargruppernas slutliga rapporter inkommer

Bilaga 2: Bedömaregruppens sammansättning och uppdrag

Bedömaregruppens sammansättning

Bedömaregruppen ska bestå av tre ämnessakkunniga, en arbetslivsrepresentant och en doktorandrepresentant.

De ämnessakkunniga ska vara professorer inom relevanta områden för forskningsmiljön. Samtliga ämnessakkunniga ska vara externa, det vill säga inte verka vid Högskolan i Skövde. Den samlade kunskapen och erfarenheten hos bedömaregruppen ska ligga till grund för bedömning av de områden som ingår i uppföljningen. Då flera olika forskningsområden kan ingå i en forskningsmiljö, är det i de fallen därmed av vikt att det finns en spridning på ämneskompetensen hos de sakkunniga.

Minst två av de ämnessakkunniga ska ha god kunskap och erfarenhet av det svenska forsknings- och utbildningsväsendet och därmed god förståelse för forskningens förutsättningar i Sverige.

Arbetslivsrepresentanten ska ha god kännedom om samverkan mellan lärosäten och externa organisationer, samt om forskningens betydelse i relevant arbetslivssektor.

Doktorandrepresentanten ska aktivt bedriva studier på forskarnivå inom ett för forskningsmiljön relevant område, alternativt nyligen ha disputerat. Doktorandrepresentanten ska inte verka vid, eller ha bedrivit forskarutbildning vid Högskolan.

Beslut om bedömaregrupp

Förslag på bedömare lämnas av prefekten vid den institution som forskningsmiljön är organiserad. Jävs- och jämställdhetsaspekter ska beaktas vid utseendet av bedömaregruppen och dess ordförande.

Bedömaregruppen utses av dekanen. Dekanen utser även en av de ämnessakkunniga till ordförande för gruppen. Nivåer på ersättning till bedömarna framgår av separat beslut.

Bedömaregruppens uppdrag

I bedömarnas uppdrag ingår att:

- granska de olika underlagen.
- förbereda och genomföra ett platsbesök vid Högskolan där intervjuer med representanter för forskningsmiljön sker.
- sammanfatta sina bedömningar och rekommendationer i ett gemensamt yttrande, enligt anvisad mall och uppgjord tidsplan. Bedömningarna ska baseras på de bedömningsområden och bedömningsgrunder som Högskolan har fastställt.
- efter delning av yttrandet till Högskolan, korrigera eventuella sakfel.